

Aleg. 206.

S p r a w o z d a n i e

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły leśnej.

Wysoki Sejmie!

Szersza dyskusja rozwinęła się w komisji gospodarstwa krajowego nad sprawozdaniem Wydziału krajowego z czynności, dotyczących się średniej szkoły leśnej.

Diskusja wyszła znacznie poza ramy samego sprawozdania, a to ze względu na stan obecny szkoły, budzący pewne powątpiewania o jej skuteczności, a szczególnie o praktycznym wykształceniu uczniów. Wreszcie znalazły także swój wyraz w tych rozprawach myśli, mające na celu ułatwienia dla uczniów opuszczających zakład z dobrym postępem, znalezienia w pierwszych latach miejsce praktykantów, w którychby do dalszego zawodu praktycznie przygotować się mogli.

Zaproszony na posiedzenia komisji gospodarstwa krajowego pan Strzelecki, dyrektor szkoły lasowej na jednym z posiedzeń przedstawił stan szkoły, jej rozwój, trudności powstające z powodu nader słabego przygotowania uczniów, pomimo, że przybywają do szkoły po ukończeniu niższego gimnazjum, ubolewał dalej nad brakiem praktycznego wykształcenia kształcącej się tamże młodzieży.

Szkoła sama musi pozostać we Lwowie dla możności korzystania z wykładów profesorów uniwersytetu lub szkoły politechnicznej, dla częstszego uczęszczania do licznych zbiorów muzealnych, ale właśnie z powodu konieczności utrzymywania szkoły w samym Lwowie, cierpi wykształcenie praktyczne młodzieży, która tylko na wycieczkach wspólnie z profesorami urządzanych, a zbyt rzadkich, ma sposobność dorywczo zaledwie z czynnościami lasowymi się obznajomić.

Na takie wycieczki urządzane w lasach w dalszych okolicach kraju, na częstszą bytność w lasach miejskich pod Lwowem położonych, zwracał uwagę komisji pan Dyrektor szkoły, dodając, że na te, tak niezbędne wycieczki dla praktycznego kształcenia młodzieży zbyt szczupłe wyznaczone ma fundusze.

W dalszym ciągu swego sprawozdania nie może komisja zataić wrażenia opartego na szczegółowych badaniach sprawy, że szkoła ta aczkolwiek nie upada, jednakowo w wielu kierunkach reform potrzebuje, a do właściwego swego rozwoju wymaga stworzenia dla niej korzystniejszych warunków. -- Fakt, że uczniowie po ukończeniu kursów i zdaniu egzaminów z trudnością znajdują odpowiednie posady, musi konsekwentnie pociągnąć za sobą zmniejszenie ilościowe i jakościowe kontyngensu młodzieży, uczęszczającej do tejże szkoły.

Że uczniowie z trudnością posady stosowne znaleźć mogą, to powodem tego są zapewne trzy momenta a mianowicie:

Obecne trudne i złe stosunki ekonomiczne,
utworzenie szkoły niższej lasowej w Bolechowie,

a po trzecie pewne braki w systemie naukowym szkoły, głównie dotyczące się wykształcenia praktycznego uczniów.

Przechodząc do rozbioru tych trzech punktów, to co do pierwszego zaznaczyć nam wypada ten fakt, że wskutek coraz gorszych stosunków ekonomicznych gniotących coraz bardziej i ciężej właściciele ziemskich, widzieli się oni zmuszeni do pewnych oszczędności w wydatkach administracyjnych lub do ratowania się znacznymi sprzedażami lasowymi.

Wynikiem prostym tych stosunków jest to, że nie tylko nieprzyjmowano nowych leśniczych ale wielu dawniejszych oddalano.

Tu trudno o zaradczy środek, dalszym jednakowo powyżej przytoczonym dwom ujemnym momentom można w znacznej części zaradzić.

Lat temu kilka założyło c. k. ministerium rolnictwa niższą szkołę rolnictwa w Bolechowie w celu kształcenia podleśniczych, t. j. nie samoistnych leśniczych, lecz wprawnych wykonawców.

Myśl ta była bardzo zdrową i dla kraju pożądaną. Z czasem jednakowo i z powodu trudnych ekonomicznych stosunków szkoła ta niższa lasowa rządowa wytworzyła zgubną konkurencję szkole średniej krajowej we Lwowie, a to dla tego, że młodzież garnąca się do tej niższej szkoły także i z warstw niższych się rekrutuje tak co do umysłowego wykształcenia jak i co do wymagań późniejszych, które po rocznym tylko kursie są o wiele skromniejsze. W naukach teoretycznych rozumie się mało posunięci nabywają oni ogromną praktykę w otaczających lasach rządowych, wystarczającą na stanowisko lasowych dozorców. Wielu właściciele u nas dziwnie jeszcze pojmują leśne gospodarstwo, sądząc że jest to źródło, z którego wolno ciągle czerpać a że temu źródłu w zamian nie należy się zwracać żadnych nakładów, popartych pracą lub wiedzą. Ztąd też pochodzi, że uczniowie szkoły krajowej średniej we Lwowie z trudnością a uczniowie niższej szkoły w Bolechowie z łatwością pomieszczenia znajdują.

Zwykła dążność w rzeczach ludzkich, chęć rozszerzenia swego pola działania, tak w jednej jak i w drugiej szkole po za ramy określone w samej nazwie średniej i niższej szkoły, zdaje się plan nauk rozszerzyła, a tu właśnie komisya gospodarstwa krajowego z naciskiem zdanie swe wyraża, dążące do ścisłego utrzymania średniej szkoły leśnej krajowej w rzeczywistych jej granicach, wykreślając z góry z planu nauk przedmioty wkraczające w zakres szkoły wyższej lub leśnej akademii.

W celu dopełnienia praktycznego wykształcenia młodzieży byłoby bardzo pożądanem aby Wydział krajowy wszedł w rokowania z Rządem i z większymi właścicielami lasów, o otwarciu pewnej ilości miejsc praktykantów dla wychodzących uczniów z szkoły leśnej na przeciąg jednego roku dla każdego z nich.

Gdyby dla nich ustanowiono stypendya po 100 zł. na jeden rok, to ci praktykanci nie staliby się ciężarem ani dla Rządu ani dla właścicieli lasów a przez taką roczną służbę nabyliby brakującego im praktycznego wykształcenia.

W takich warunkach o wiele łatwiejsza dla nich stałaby się sprawa dalszego a stosownego umieszczenia. Skutkiem także pożądanym tych rokowań z Rządem byłoby może przyjmowanie do służby rządowej uczniów szkoły krajowej, którzy obecnie z szkodą dla nich i dla szkoły samej nie są do tejże służby przypuszczani.

Na powodzeniu tak jednej jak i drugiej szkoły zarówno krajowi jak i Rządowi zależy powinno, zwłaszcza Rządowi, który Bolechowską szkołę utrzymuje własnymi funduszami a krajową sumą 5000 zł. rocznie subwencyonuje.

Poruszono jeszcze w komisji gospodarstwa krajowego sprawę, którą tu przypomnieć wypada, tyczącą się konwersyi 5% pożyczki hipotecznej; w sumie 9000 zł w Galicyjskiej Kasie Oszczędności zaciągniętej na realność przez szkołę krajową leśną zajętą.

Konwercya była uchwaloną przez Sejm na zeszłorocznej sesyi dnia 21. Stycznia, a chociaż jest w toku, wstrzymana została niskim kursem listów zastawnych.

Spiesznie ile możności wykonanie uchwały należy Wydziałowi krajowemu polecić.

Komisya na razie formalnych wniosków do uchwał Wysokiemu Sejmowi nie przedstawia, ale powołując się na całą treść powyższego sprawozdania, sądzi że fachowa ankietta przy współudziale c. k. Rządu najdokładniej mogłaby zbadać stosunki szkoły leśnej i obmyślić środki, któreby tę instytucję postawiły na trwałych podstawach i zapewniły jej tak pożądaný rozwój w przyszłości.

Dla tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby dla wszelkich spraw, tyczących się szkoły średniej krajowej we Lwowie zwołał ankietę, złożoną z osób odpowiednich przy współudziale reprezentanta c. k. Rządu.

Wynik obrad tej ankiety, ma Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi z dodatkiem uzasadnionych w tej mierze wniosków.

Lwów dnia 18. Stycznia 1888.

Przewodniczący:
Wodzicki.

Sprawozdawca:
Zamojski.

